

den dygtigste Mand, man i det hele taget kunde finde til denne Stilling, dernede, og at det var hans Pligt at søge at indarbejde et Marked for det danske Landbrugs Produkter i Tyskland. Der henvises til, at Forholdene ere blevne ændrede meget med Hensyn til vor Eksport til Tyskland, og det er sandt. Tidligere foregik den paa den Maade, at det overvejende var levende Kreaturer, der eksporteredes dertil, men nu ere vi gaaede over til at eksportere Kød til Tyskland. Men alligevel er Tyskland, siger jeg, en saa vigtig Plads for os, at vort Landbrug bør have sin Opmærksomhed henvendt derpaa, og jeg tvivler om, at det er den heldigste Ordning, der her er truffen. Jeg er tilbøjelig til at tro, at det vilde være bedre, om man havde faaet en Mand ansat paa selve Stedet.

Brorsen: Der er nogle Ændringsforslag paa Landbrugsministeriets Budget, som jeg finder mig foranlediget til at sige nogle Ord om. Der er først Ændringsforslag Nr. 57 til § 13, der lige som alle de andre Ændringsforslag er motiveret af den højtærede Ordfører. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa det, men kun udtale, at Kontoen efter min Mening nu har faaet en bedre Affattelse end før og nu imødekommer et Ønske i det Andragende, der fra forskellige Mergelinteressenskabers er sendt til Rigsdagen i November 1911. Særlig mener jeg, at det er af Betydning, at disse Mergelinteressenskabers, der dannes, og som ved deres Dannelse maa optage Laan, idet de maa tage al Mergelen paa en Gang, faa Lov til at vente med at afdrage dette Laan i Løbet af de førstkommande 5 Aar. Jeg tror, at disse Selskaber ville være i høj Grad tilfredse derned. Der var imidlertid adskillige andre Ønsker i det Andragende. Jeg vil derfor spørge den højtærede Landbrugsminister, om han ikke finder sig foranlediget til ved Fremsættelsen af et Lovforslag at imødekomme de andre Ønsker. Jeg tror nemlig, at de fleste af de fremsatte Ønsker ere meget velbegrundede, og at man kunde imødekomme dem uden at gøre et eneste Menneske Fortræd.

Disse Mergelinteressenskabers have en hel Del Ulemper at kæmpe med. Jeg skal fremføre to af dem, med Hensyn til hvilke man mener, at en Forandring i det bestaaende meget kunde ønskes og i høj Grad tiltrænges. Et saadant Selskab kan undertiden faa med Mennesker at gøre, om man uhyre vanskeligt kan komme

overens med, fordi de ikke ere med i Interessentskabet, men som man dog maa have en Overenskomst med for at kunne komme over deres Marker med Mergel-sporene. Naar man ønsker at faa Lovbestemmelser i saa Henseende, vil man dog ikke gaa nogen enkelt for nær, og man ønsker heller ikke fra Interessentskabernes Side, at Forholdene skulle ordnes paa den Maade, at man fuldstændig eksproprierer Jorden, men blot at man i 2 eller 3 Aar, som i de fleste Tilfælde er den Tid, et saadant lokalt Mergelinteressenskab arbejder i, kan faa Lov til at passere over en Ejendom, hvis Ejer ikke er med i Interessentskabet. Alle ville vist kunne forstaa, at dette er et meget berettiget Ønske, for at ikke saadanne vanskelige Personer fuldstændig skulle kunnelægge sig paa tværs af den Udvikling, der her foregaar. Jeg vil henvise til en Lov, som vi fik den 18. April 1910 om en Mergelbane fra Rindom til Ringkøbing. Heri fastsættes der den Bestemmelse, at Jorden kan eksproprieres til denne Bane, naturligvis med visse Forsigtighedsregler, der gives i Loven, nemlig at Hedeselskabet ligesom ogsaa Aamtsraadet skulde gaa ind paa de stillede Fordringer. Jeg tror, som sagt, at man kunde imødekomme de Ønsker, der ere fremsatte fra Mergelinteressentskabernes Side, og derfor tillader jeg mig at rette det Spørgsmaal til den højtærede Minister, om han ikke finder sig foranlediget til allerede i denne Samling at fremsætte et Lovforslag, der i det væsentligste opfylder et saadant Ønske fra Mergelinteressentskabernes Side.

Desuden er der paapeget en anden Vanskelighed i Andragendet. Et saadant Selskab skal, som sagt, ved sin Dannelse optage et Laan for i Løbet af ganske kort Tid, 1 til 2 Aar, at kunne tilføre al den Mergel, de have Brug for maaske i mere end en Menneskealder, og dette Laan ere de ikke i Stand til at tilbagebetale paa en Gang. For at faa det hos Pengeinstitutterne, enten Sparekasser eller Banker, maa de indgaa en solidarisk Forpligtelse til at udrede Tilbagebetalingen af disse Laan. Man vil forstaa, at denne solidariske Forpligtelse paa mange Maader kan være ret ubehagelig, og den har bl. a. ogsaa ført til, at adskillige af den Grund have holdt sig noget tilbage. Den har ogsaa ført til, at adskillige af dem, der sidde daarligst i det, ere ude af Stand til at komme med i Selskaberne, fordi man ikke fra anden Side vil anerkende dem, idet man ræsonnerer som saa, at man vil faa et temmelig stort Tab ved at faa dem